

USA, Venezuela, Latinamerika och Kina

Introduktion

Det är uppenbart att det för Trump inte spelar någon större roll vilka som ”har makten” i Venezuela – det som är viktigt är om de styrande lyder Trump. Därför fick vicepresidenten Delcy Rodríguez ta över presidentmakten – uppenbarligen anser Trump att hon är tillräckligt villig att dansa efter hans pipa. Samtidigt viftar Trump bort oppositionsledaren och fredspristagaren María Corina Machado med argumentet att hon saknar stöd och är olämplig att styra landet. Det hjälpte inte att hon försökte ställa in sig hos Trump genom att ge honom sin Nobelprismedalj.

De två första artiklarna nedan handlar om dagens Venezuela och de ganska dystra framtidsperspektiv som landet står inför.

Huvudmålsättningen med Trumps nya nationella säkerhetsstrategi att få kontroll över västra halvklotet – om detta se särskilt Pröbstings artikel i lästipsen allra sist nedan.

För att uppnå det strävar Trumps USA efter att tillsätta vasallregimer i hela Latinamerika och i synnerhet tränga ut alla viktiga konkurrerande imperialistmakter – i synnerhet Kina – från regionen. Om detta, se även artikeln [Kina–USA: Asymmetrisk rivalitet ur historiskt och internationalistiskt perspektiv](#)

Kuppen i Venezuela ingår i Trumps strävan att bli ensam på täppan i hela Latinamerika. Vi kommer därför att få se fler försök att bli av oönskade regimer – Kuba, som nu är mer isolerat än någonsin, ligger särskilt illa till.

Innehåll

Venezuela: Efter kuppen.....	1
Venezuela: ”Slutet för den bolivarianska revolutionen”.....	9
Latinamerika: Det stora schackpartiet mellan USA och Kina	11

Venezuela: Efter kuppen

Ashley Smith/Federico Fuentes, *Counterpunch*, 6 februari 2026

Artikeln publicerades först i *Tempest*, ”revolutionärt socialistisk” nättidning utgiven i USA.

Introduktion

President Donald Trump omsatte sin Nationella säkerhetsdoktrin genom en kupp i Venezuela. Hans mål är att säkras en exklusiv intressesfär på västra halvklotet och driva bort rivaler, framför allt Kina. Trump kokade ihop falska anklagelser för narkotikahandel mot Nicolás Maduros regim och använde detta först till att rättfärdiga en våg av statliga terroristattacker mot båtar utanför Venezuelas kust för att sedan skicka in sina specialstyrkor och kidnappa Maduro och dennes hustru Cilia Flores för att sedan föra dem till ett fängelse i New York och ställas inför rätta. I sin pressbriefing om kuppen gjorde Trump och hans medarbetare ingen hemlighet av det verkliga målet – att ta kontrollen över Venezuelas olja.

Men i stället för att låta högeroppositionen under María Corona Machado få makten valde Trump-administrationen att låta Maduros regim bestå intakt. Den leds nu av Delcy Rodríguez. Trots sin antiimperialistiska retorik samarbetar hon med Trump-administrationen. Nu har Trump andra

interventioner och regimförändringar i sikte från Colombia till Nicaragua, Kuba och Grönland för att sätta Västra Hemisfären under Washingtons kontroll.

Ashley Smith från Tempest intervjuar här Federico Fuentes om kuppen, Maduros regim och vikten av att bygga antiimperialistiskt motstånd mot Trumps ondskefulla nya imperialism. Fuentes har länge varit aktiv i solidaritetsarbetet med Venezuela och i många år varit bosatt i Caracas som korrespondent för *Green Left* och medarbetare på *Centro Internacional Miranda*. Han är också redaktör för *Links International Journal of Socialist Renewal*.]

Red

Trump's kupp i Venezuela chockade omvärlden. Det är uppenbarligen första draget i hans Nya Monroe-doktrin för att göra Västra Hemisfären till Washingtons exklusiva intressesfär, vilket gör alla regeringar som motsätter sig USA och dess diktat till en måltavla. Men agerandet kom också oväntat. Före kuppen hade Maduro erbjudit USA alla slags eftergifter och uppgörelser, men Trump bestämde sig ändå för att kidnappa honom. Varför?

Förhandlingarna mellan Donald Trump och Nicolás Maduros regering har pågått ända sedan Donald Trump började sin andra mandatperiod då han skickade sitt speciella sändebud, Richard Grenell, för att träffas Maduro i Caracas. Det verkar som att Trump i varje fall inledningsvis var inne på att bygga relationer med Maduros Venezuela.

Det byggde på insikten om att Washingtons traditionella bundsförvanter inom högeroppositionen var för svaga för att få bort Maduro eller stå för något stabilt alternativ och att Maduros regering kunde tillgodose Trumps krav, framför allt beträffande deporteringar och tillgången till olja. Och det skulle visa sig att Trump hade rätt: Maduros regering gick med på att ta emot flygplan med deporterade, frigav flera amerikanska medborgare och förklarade sig villig att ge USA tillgång till oljan. Det enda man inte var villig till var att överlämna någon ur den egna kretsen.

Trump sade flera gånger att om inte Maduro avgick och lämnade landet skulle någon form av militärt agerande bli följd. Maduro trodde sig kunna syna Trumps vågspel. Till sist ledde det till den dramatiska militära attacken på venezolanskt territorium som inte bara resulterade i att Maduro och nationalförsamlingens tidigare talman Cilia Flores kidnappades utan till att ett okänt antal venezolaner och 32 kubaner dödades. En imperialistisk attack som måste fördömas.

Orsaken är att Trump insåg att han inte samtidigt kunde lansera "Trump's uppföljare" till Monroe-doktrinen – som ju, vilket klart uttrycks i den nya Nationella Säkerhetsstrategin, går ut på att "återställa amerikansk dominans i Västra Hemisfären" – och låta Maduro sitta kvar och fortsätta att förhandla med dennes regering. Resultatet blev en operation som avsatte Maduro men behöll regeringen. Den dramatiska militärattacken blev den officiella starten på "Trump-uppföljaren".

Efter att ha genomfört detta hanterar Trump-administrationen nu den nya regeringen under tillförordnade presidenten Delcy Rodríguez på helt nya villkor: nu har Trump alla korten i sin hand. Han tänker använda sig av det till att förödmjuka regeringen och i grund och botten förvandla Venezuela till ett tjugoförsta århundradets protektorat.

Trump's kupp var inte någon regimförändring. Han lät regimen vara kvar, minus Maduro och hans hustru. Varför? Varför satsade han inte på Machado och högeroppositionen?

Av två skäl. För det första insikten om att Machado och högeroppositionen inte kunde säkra någon stabilitet, främst på grund av brist på inflytande över militären och säkerhetsapparaten. Sen för att även om regeringen bara stöds av en minoritet utgör det ändå en avsevärd del av samhället och som kunde ha agerat mot den sortens regering. Det hade sannolikt lett till gatuprotester och kanske rent av inbördeskrig.

För det andra för att Trump-administrationen gjorde bedömningen att en ny regering utan Maduro skulle fortsätta Maduros politik med att försöka nå en uppgörelse med USA. Man insåg att Maduros regim redan var kraftigt försvagad av den förlorade legitimitet presidentvalet 2024 innebar – då regeringen vägrade publicera verifierbara valresultat vilket utgjorde en tydlig indikation på att valfusk förekommit.

En ny regering skulle därför bli ytterst beroende av USA för att kunna hålla sig kvar vid makten. Genom att Maduros regim hade kontroll över militären och den roll den spelat för att avveckla den radikala förändringsprocess Chávez inlett – det som vanligen kallas den Bolivarianska revolutionen – gjorde Trump-administrationen bedömningen att en ny och beroende regering, ”Madurism utan Maduro” var bästa garanten för stabilitet och för att trygga USA:s intressen.

Det finns ytterligare två saker värda att framhålla. För det första har jag alltid ansett att olika USA-administrationer varit ute efter att ersätta först Chávez och sedan Maduro med ett odemokratiskt övergångsstyre. Längre sågs det som enda utvägen eftersom oppositionen inte klarade av att få tillräckligt med folkligt stöd för att vinna i val.

Viktigare ändå var att ett sådant styre vore bästa sättet att rulla tillbaka den Bolivarianska revolutionens återstående landvinningar. Ett icke valt styre skulle inte behöva bry sig om popularitet eller väljarstöd och därmed vara mindre utsatt för tryck underifrån. I stället skulle det fort kunna sätta i verket vad USA ville (med erforderlig repression) så att alla beslut redan var fattade när det väl var dags för val.

Vad jag inte insåg var att ett sådant styre till syvende och sist bäst kunde skötas av personer som behöll retoriken från den Bolivarianska revolutionen (trots att det var de som smulat sönder den) och inte av oppositionen. Det ironiska är att Rodríguez regering jämfört med en Machado-regering har fördelen att den senare med största säkerhet skulle utsättas för mer folkligt tryck med tanke på hur mycket röster hennes alternativ som kandidat, Edmundo González, verkar ha fått i det senaste presidentvalet att döma av de röstresultat oppositionen lyckats komma över.

Sedan får vi låta bli att fokusera på form i stället för innehåll. En del inom högern (och vänstern) anser att regeringen i stort fortfarande är intakt, att inget i grunden egentligen har förändrats. Men det är att bortse från något avgörande: den styrkebalans regeringen bygger på har förändrats i grunden.

När Chávez blev vald 1998 gjorde han det med en progressiv plattform men han fick svårt att genomföra många av de utlovade reformerna. Den gamla kapitalistklassen med den främsta handelskammaren *Fedecámaras* i spetsen hade övertaget, framför allt genom att man kontrollerade militären och det statliga oljebolaget PDVSA.

De viktiga redskapen kom till användning i försöket att störta Chávez 2002-03. Men bakslaget för försöket till militärkupp i april 2002 och oljebossarnas lockout i december 2002 och januari 2003 – båda gångerna efter massmobilisering av den fattiga majoriteten, arbetarklassen (främst oljearbetarna) och patriotiska delar av militären – skulle förändra maktbalansen i grunden. Till det yttre var Chávez regering samma som före och efter de händelserna, men till innehållet var den något helt annat.

Samma gäller nu, om än i närmast omvänd betydelse. Maktbalansen har inte förändrats till nackdel för arbetarklassen och de fattiga, som ju Maduros regering sköt åt sidan och tryckte ner. I stället har den flyttats från den nya bas den byggde på över till regeringen; dvs militären och säkerhetsapparatens samt den nya kapitalistklassen den uppbyggde genom tillgången till statliga medel och, de allra senaste åren, den gamla kapitalistklassen (där till och med *Fedecámaras* slutit fred med regeringen).

Idag är USA-regeringen den främsta basen för Venezuelas regering. Det dramatiska tappet i folkligt stöd som framgick av presidentvalet 2024 visade hur ihålig regimen var. USA:s militära attack den 3 januari drog helt undan mattan för regeringen.

Resultatet är ett övergångsstyre utan folkligt mandat och vars grepp om makten ytterst hänger på Washington: en oerhört farlig situation för Venezuelas folk och dess suveränitet.

Många har pekat på det tydliga samarbetet mellan Rodríguez och USA efter kuppen. En del har påstått att hon gjort upp med Trump om att utlämna Maduro och erbjuda oljekoncessioner för att rädda regimen. Stämmer det? Hur går Rodríguez köpslående ihop med hennes antiimperialistiska uttalanden? Vad tänker hon försöka göra nu?

Det går inte att utesluta en sådan uppgörelse, men inga klara belägg har presenterats. Dessutom finns det två tunga argument mot att något sådant förekommit.

För det första är det mer troligt att de vid makten trodde att de kunde syna Trumps kort i tron att han inte skulle gå så långt eller att han slutligen skulle gå med på att låta Maduro sitta kvar. Det kan förklara varför Venezuelas försvar var så dåligt förberett på attacken den 3 januari trots att man blivit varnad i månader.

Men viktigare är nog att avgörande för Maduros (och numera Rodríguez') grepp om makten har varit att man förmått hålla samman olika grupperingar. Att gå med på att överlämna en av ledarna skulle ha lett till stor oro bland alla grupperingar, vem stod härnäst i tur, och kunnat bryta den enhet som varit så betydelsefull för dem hittills.

Oavsett om någon uppgörelse förekommit eller inte ändrar det ändå inte mycket av vad Rodríguez regering gör eller säger.

Till att börja med hade Maduros regering under en längre tid men framför allt sedan Trump återvalts tonat ner den antiimperialistiska retoriken. Maduro kanske använde sig av den inför utländska företrädare för vänstern på olika tillställningar i Caracas, eller på möten med regimen basanhängare där den sortens retorik är en viktig sammanhållande faktor. Men till och med när USA ökade sin militära upptrappning i Karibien gjorde Maduro stora ansträngningar för att tona ner situationen och öppet protestera mot Trump och hans agerande.

Först påstod han att videos om hur båtar bombades i Karibiska havet bara var AI. Sedan att det var USA:s utrikesminister Marco Rubio som försökte vilseleda Trump. Sedan skrev han ett privat brev till Trump där han hyllade ”de stora insatser [Trump] gjort för att få slut på det krig [sic] han ärvt i andra regioner” och uttryckte sin förhoppning att ”vi tillsammans kan få ett slut på de lögner som solkat ner vår relation”. Och bara några dagar före kidnappningen erbjöd Maduro åter öppet USA att få tillgång till Venezuelas olja.

Samma retorik har i stort fortsatt med Rodríguez som, knappt två veckor efter kidnappningen av Maduro, träffade CIA-chefen och på sina sociala medier talade om ”ett långt och vänskapligt” telefonsamtal med Trump ”om en bilateral agenda till fördel för båda folk”. Hon har motiverat återupprättandet av diplomatiska relationer och att ambassaderna i bägge länder öppnats igen med att det kan underlätta regeringens möjligheter att verka för att Maduro och Flores släpps.

Beträffande sista delen av din fråga handlar det inte så mycket om vad Rodríguez vill göra som vad hon får göra. Än en gång, Washington sitter på alla korten.

Ta oljeindustrin: Trump har lagt beslag på stora delar av Venezuelas oljelager, sålt dem via utländska mellanhänder, placerat intäkterna på bankkonton i Qatar och förklarat för Venezuela hur dess andel ska användas.

Rodríguez regering har försökt framställa detta som något slags seger och inte som internationell piratverksamhet och en extrem kränkning av landets suveränitet. Sedan har nationalförsamlingen precis i en första sittning röstat för att partiellt förändra Chávez lagar om fossila bränslen vilket kommer att ge legal status åt Trumps planer för sektorn, inklusive att Venezuela i princip avhänder sig kontrollen över oljeutvinning, produktion och försäljning till utländska bolag.

Egentligen har Rodríguez inte mycket till alternativ nu även om det också verkar troligt att hon (och Maduro) gärna ändå skulle ha agerat på samma sätt – om än inte under samma oförsonliga förutsättningar som nu.

Hur har olika samhällsklasser, sociala grupper och politiska krafter både i landet och i diasporan reagerat på kuppen?

Den främsta reaktionen över hela linjen har varit chock, sorg och en blandning av ovisshet och förhoppningar.

Högerledare som Machado har öppet stött militärattacken och kidnappningen och inom diasporan har det förekommit möten med hyllningar till aktionen den 3 januari. Men de mötena bör ses i sitt sammanhang: Miljoner venezolaner har på ett eller annat sätt tvingats lämna landet – och jämförelsevis var det ganska små möten.

De mötena är mer ett uttryck för de mer högerinriktade delarna av diasporan på långt avstånd från dagshändelserna i hemlandet (framför allt då bombningarna). I likhet med sitt ledarskap hade de knutit alla sina förhoppningar till någon form av USA-intervention för att bli av med regeringen i tron att det skulle göra det möjligt för dem att få återvända hem. Men de protesterna blev kortvariga när man insåg att samma regering var kvar och att den ledare de ville ha, Machado, sidsteppats av Trump.

Inne i landet har regeringen sett till att det inte kunnat anordnas några liknande mobiliseringar. Moderata högerpolitiken har uttalat sig mot attacken. Men det har också funnits tecken på spontana protester mot den.

Regeringen behövde flera dagar för att återhämta sig från chocken och börja organisera protester. Deltagandet i de mötena har i stort bestått av regimens stödtrupper och varit relativt begränsat – några tusen eller högst tiotusen deltagare.

Orsaken är att många venezolaner sedan länge slutat bry sig om politiken och vänt ryggen till hela politikerklassen, både den som tillhör regimen och oppositionen. Många röstade kanske på oppositionen 2024 men mer för att få bort regeringen än som något stöd till oppositionen och än mindre dess program.

Något värt att framhålla är hur tydligt detta visar på det tokiga i argumentet, som en del inom vänstern håller fast vid, att vi måste ge politiskt stöd till alla regeringar som hamnar i konflikt med imperialismen. Givetvis måste vi fortsätta att bekämpa imperialistiska interventioner som försöker undergräva utländska regeringar.

Men vi får inte blunda för hur de regeringarna agerar och som egentligen försvagar antiimperialistiska stämningar i det egna landet. Bristen på reaktioner på den imperialistiska interventionen den 3 januari är en direkt konsekvens av Maduro-regimens arbetarfientliga och antidemokratiska politik, som fjärrmat den från just den bas som krävs för att stå upp mot imperialismen.

Idag anser de flesta i Venezuela att det inte kan få fortsätta som tidigare. Det är förklaringen både till avsaknaden av mobilisering och en ångestfull förhoppning bland en betydande del av befolkningen att saker och ting ändå kan bli till det bättre, sämre kan det ju i alla fall inte bli.

Den uteblivna reaktionen från Venezuelas folk står i stark kontrast till tidigare kupp försök mot Chávez. Då reste sig folket och återinsatte honom. Varför skedde inget liknande nu?

Skillnaden beror på hur arbetarklassen och de fattiga betraktade Chávez regering 2002 jämfört med Maduros regering 2026. När Chávez störtades fanns en verklig känsla av att det var deras regering och deras rättigheter som hotades och det ledde till omfattande organiserade och spontana mobiliseringar.

Och nu framme vid 2026 anser folkmajoriteten, med rätt eller orätt, att Maduro-regimen är huvudproblemet. Det innebär inte att man i allmänhet stödde militärattacken; många kände starkt mot-

stånd eller fullständig demoralisering inför denna imperialistiska attack. Ändå gick de inte ut och protesterade mot den. De valde i stället att stanna vid sidlinjen – som fallet varit det senaste decenniet – och se vad som händer härnäst och hoppas att det ändå ska komma något gott ur denna tragedi.

Uppenbarligen har regimen förändrats sedan Chávez dagar då många knöt stora förhoppningar till den, inte bara i Venezuela utan också i Latinamerika och mer allmänt inom vänstern internationellt. Vad är det som förändrats och varför? Hur mycket beror på det branta fallet för oljepriset? Hur mycket beror på USA:s sanktioner? Och hur stor skuld har regimen själv?

Beträffande sista delen av frågan så är det konsekvensen av de övriga och sen skulle jag vilja tillfoga en fjärde viktig faktor: högeroppositionens odemokratiska och våldsamma agerande, i synnerhet figurer som Machado, och som bidragit till den politiska krisen och den djupa avpolitiseringen. Hur stor betydelse var och en av faktorerna har, och i vilken ordning de påverkat läget, är föremål för mycket debatt inom vänstern i (och utanför) Venezuela när det gäller ett bokslut över Maduros regering. Men alla bedömningar som bortser från någon av de faktorerna leder ofelbart vilse.

Det viktiga är att de faktorerna kan förklara den största förändringen: av Maduro-regeringens karaktär. Som jag nämnde tidigare blev det någon gång under Maduros tid som president, mellan 2015 och 2017, uppenbart att den del av samhället den tjänade höll på att förändras. En rad omständigheter och beslut fick den att bryta med den fattiga majoriteten och den arbetarbas som stött Chávez regering och utgjort ryggraden i den Bolivarianska revolutionen. I stället befäste den en ny bas bland militären, säkerhetsapparaten och den nya kapitalistklassen och inledde en kontrarevolutionär process.

Därför hävdar jag att även om sanktionerna inte lyckats med någon regimförändring – om vi med det menar en förändring av de personer som styr staten – så lyckades de med att bidra till att förändra regimens klassbas och politiska perspektiv.

Vad stod Maduro för innan han fördes bort? Vilka klassintressen företrädde han? Hur repressiv och diktatorisk hade regimen blivit?

I motsats till Chávez regering var Maduros regering helt klart pro-kapitalistisk. Den representerade inte bara den nya kapitalistklassens intressen, den som berikat sig genom sina kontakter med den ”Bolivarianska” staten (den s k Bolivarianska bourgeoisie som Chávez kritiserade), utan även den traditionella kapitalistklassen. Maduros regering lyckades till sist tillskansa sig stöd av *Fedecámaras* och efter presidentvalet 2024 sade chefen för börser i Caracas att det var regeringen, inte oppositionen, som bäst tryggade ekonomisk stabilitet.

Maduro-regeringen var också helt klart arbetarfientlig. Delar av vänstern urskuldade ofta regeringen med att dess agerande beror på sanktionerna. Men då bortser man från att regeringspolitiken lett till en drastisk omfördelning uppåt av rikedomarna, till och med före sanktionerna. Vidare är det också så att Maduros regering faktiskt hade andra alternativ, även med sanktionerna. Från och med 2018 valde man medvetet att lägga krisbördorna på arbetarklassen.

Den Maduro-vänliga vänstern kontrar detta med att regeringen inte privatiserat offentlig service, ger statliga subsidier och stöder uppbygget av självstyret. Därmed sägs den fortfarande vara progressiv. Då bortser man från att privatiseringar (fullt ut och partiella) skett inom flera sektor, framför allt jordbruket, och till och med inom den strategiska oljeindustrin, där privatiseringar i smyg genomförts bakom Anti-Blockad-lagen.

Men samtidigt som statliga bolag bildats under Maduro, i synnerhet inom mineralsektorn, skedde det för att integrera militären i kapitalackumulationen och de har gjort sig skyldiga till miljöförstöring och att ursprungsbefolkningen blivit av med sin mark. Det har inte handlat om omfördelning. Historien är full av exempel på statliga bolag som gynnar kapitalisterna – PDVSA till att börja med, som var statsägt under hela den nyliberala perioden före Chávez.

Samma gäller för politiken med subventioner till livsmedel, transporter och bränsle, som till och med reaktionära regeringar som dem i Egypten och Indonesien står för. Mer än ofta gynnar de korruptionen genom att på någon nivå upprätthålla socialt stöd (som Maduros regering gjort med matpaketen som delats ut av partiföreträdare lokalt). I andra fall blir det för svårt att avveckla dem på grund av de protester det skulle ha lett till. Rent allmänt har de subventionerna klart uppvägs av den medvetna politiken med att smula sönder arbetarnas löner för att hantera hyperinflationen.

Beträffande stödet till lokalt självstyre som belägg för Maduro-regeringens progressiva karaktär så bortser den vänstern från regeringens egna uppgifter, som ju visar att regeringen alls inte gynnat "självstyre i tusentals kommuner" utan i själva verket stått för att inlemma dem och därmed deras nedgång. Statistiken visar en stadig nedgång de senaste fyra åren för antalet kommunala styren som återvalt sina egna förtroendevalda (från cirka 19 000 2022 till bara lite drygt 2 000 i fjol). Av de nästan 4 000 kommuner som bildats det senaste decenniet har knappt 20 procent klarat av att upprätthålla åtminstone ett fungerande organ, som ett kommunalt styre eller en kommunal bank. En viktig orsak till detta har varit regeringens försök att ställa dem under kontroll av lokala partiföreträdare.

Sanningen är att den politik pro-Maduro vänstern lyfter fram i mycket är arvegods från Chávez-eran och som därefter omvandlats till kanaler för korrupktion, vänskapsband och kapitalackumulation. De har fullständigt tillintetgjorts av sänkta löner för arbetarna eller som bara fått överleva för att kostnaden politiskt för att eliminera dem varit för hög – fast den föreslagna reformen av oljeindustrin tyder på att till och med åtgärder som var tabubelagda igår i morgon kanske inte är så otänkbara.

Den sortens förändringar av den ekonomiska politiken ackompanjeras förstås av en upptrappning av repressionen. Utomlands hör vi om repressionen mot högeroppositionen – men aldrig om deras antidemokratiska, våldsamma och olagliga handlingar. Och vänstern och arbetarklassen i Venezuela har helt klart utsatts för värre former av repression.

När det gäller arbetarnas rättigheter sitter hundratals fackligt aktiva fängslade för protester, nya fackföreningar får inte bildas, strejker är olagliga och fackliga förhandlingar i princip förbjudna. Vad vänstern angår har varje enskilt vänsterparti i landet endera blivit av med sin rätt att delta i val eller berövats rätten att registrera sig inför val. Det senaste presidentvalet var det första sedan militärdiktaturen störtades 1958 då vänstern var helt förhindrad att ställa upp några kandidater.

Om vi sedan tillägger att Venezuelas folk berövades rätten att få rösterna räknade och verifierade (helt klart en av de mest grundläggande demokratiska rättigheterna, men som en del inom vänstern verkar villig att godta och hävda att inget oegentligt skedde under detta val) får vi en uppfattning om hur långt demokratin drivits tillbaka. Inte bara i förhållande till Chávez era (då vänstern med rätta lyfte fram Venezuela som världsledande vad gäller oklanderliga val) men till och med i förhållande till ett minimum av borgerligt demokratiska rättigheter.

Ytterligare en aspekt måste beaktas; nämligen användningen av säkerhetsstyrkorna för att plåga arbetar- och fattiga kvarter. När missnöjet med regeringen växte även bland traditionella delar som stött Chávez trappade Maduro-regeringen upp övervakningen av de områdena med sin "Operation Folkets Befrielse" och bildade elitpatrullen FAES (Speciella insatsstyrkan).

Det ledde till en dramatisk ökning av unga svarta män dödade av polisen i de kvarteren: från 1 500-2 500 om året 2014-15 till 5 000-5 500 om året 2016-18, vilket gjorde Venezuelas säkerhetsstyrkor till de dödligaste i regionen på per capita basis. Även om det i strikt mening inte rörde sig om någon politisk operation blev följden av denna repression att man satte skräck i samhällen som börjat agera på egen hand.

Med tanke på allt detta är det knappast förvånande att till och med starka Chávez-fästen till sist började vända sig mot Maduro och inte kände någon lust att rusa ut på gatorna och försvara honom efter kidnappningen.

Uppenbarligen är Trump inte klar med upprättandet av sin Nya Monroe-Doktrin i regionen. Vad kommer han att försöka sig på i Colombia, Kuba och framför allt Grönland? Hur kommer de utsatta länderna att reagera? Hur kommer Kina, som har stora investeringar och handelsförbindelser runt om i Västra Hemisfären att reagera? Hur kommer Ryssland att reagera? Europa? Är detta början till ny inom-imperialistisk rivalitet om fördelningen av kapitalismen globalt, trots att den är så djupt integrerad, i nya intressesfärer?

Det är svårt att ge något samlat svar på en så stor fråga. Men med en förenkling kommer följden sannolikt att bli tvåfaldig.

Å ena sidan har mindre länder klart fått veta att om ni vågar sätta er upp blir det ni som står i tur härnäst. Den mest troliga reaktionen från länder som Colombia och Mexiko blir därmed att försöka förhandla sig till bästa möjliga villkor med USA och undvika ett värre öde. Sannolikheten för att USA-imperialismen ska intervensera mot små länder har ökat dramatiskt.

Å andra sidan har Trump genom sitt agerande i Venezuela skickat ett budskap till stormakter som Kina och Ryssland om att det är så här världen kommer att se ut från och med nu. Det kommer bara att uppmuntra dem att agera utifrån sina egna intressesfärer. Det gör ju Ryssland förstås redan, framför allt i Ukraina. Men Kina kan tänkas göra samma sak med Taiwan.

En sista fråga om den internationella vänstern. För att uttrycka det milt har alltför många inom vänstern betraktat Maduro och hans regim genom rosafärgade glasögon. De har försvarat den som antiimperialistisk och rent av socialistisk, trots dess repressiva och arbetarfientliga klasskaraktär. Om en sådan attityd präglar antikrigs-rörelsen kommer det inte bara att fjärma arbetande människor i olika länder utan även venezolanska arbetare och flyktingar som drabbats av regimen. Hur ska då den internationella vänstern se på Maduro och Rodríguez' regim? Och vad ska antikrigs-rörelsens samlande paroll vara?

Det finns två risker här. Den första är att tappa bort den större bilden och bara tro att eftersom Maduro var dålig och många venezolaner gärna blev av med honom och att vi därför bör inte en neutral hållning till kidnappningen av honom (och Flores).

Antiimperialister måste förstå att Trumps agerande gjort världen till ett mycket farligare ställe och utgör ett allvarligt hot mot mänskliga rättigheter, internationell rätt, demokratin och självbestämmande överallt. Dessutom har hans agerande inte gjort något för att återställa demokratiska rättigheter i Venezuela (Trump har sagt att det inte kommer att bli några val förrän under den ”tredje” fasen av hans återkoloniseringsprojekt, vid någon obestämd tidpunkt).

Därför måste vi fortsätta att fördöma militärattacken den 3 januari och kräva omedelbar frigivning av Maduro och Flores. Om de begått några brott (som att stjäla det senaste valet) ska de dömas av folket i Venezuela.

Om rörelsen bara fokuserar på det kravet är det inte troligt att det kommer att leda till den breda rörelse som krävs för att driva tillbaka Trump. Få arbetande (i och utanför Venezuela) skulle betrakta en simpel återgång till status quo som något stort framsteg. Därför måste vi inrikta oss på en del andra viktiga frågor.

En kampanj mot USA:s sanktioner och flottblockad är en del av det i och med att det används för att ytterligare tvinga Rodríguez regering till fullständig underkastelse. Vi bör också kräva stopp för USA:s militära mobilisering i Karibien som ju används som påtryckning med en del andra regeringar också, inte bara mot Venezuela.

Vänstern i allmänhet borde kunna enas bakom sådana krav, oavsett vad man anser om Maduro och Rodríguez. Men rörelsen måste kunna skilja mellan försvar av Venezuelas nationella suveränitet och politiskt stöd till Rodríguez regering. Att blanda ihop dem är den andra faran för vänstern.

Beträffande de grundläggande demokratiska rättigheterna i Venezuela går det inte att vara neutral och blunda för att de blivit rejält underminerade eller låtsas som att regeringens agerande bara beror

på USA:s sanktioner. Det stämmer helt klart inte och arbetarna i vårt land kommer heller inte att tro på det – vilket kommer att försvåra uppgiften att vinna över dem till en antiimperialistisk hållning.

Som jag nämnde tidigare har regeringens arbetarfientliga och antidemokratiska politik undergrävt antiimperialismen i Venezuela. Försvar av sådana rättigheter i Venezuela bidrar inte bara till bredast möjliga reaktion på hemmaplan; det skapar också utrymme för äkta antiimperialistisk mobilisering av arbetarna i Venezuela.

Till sist måste en viktig del av vår solidaritet bestå i att knyta samman arbetarna i Venezuela med vänstern och samordna vår gemensamma kamp. Alltför ofta fokuserar diskussionerna enbart på regeringen och högeroppositionen. Stämmor från vänstern och arbetarklassen – eller för den delen från den majoritet som varken stöder Maduro/Rodríguez eller Machado – kommer aldrig till tals. Även om en del inom vänstern helst förnekar att de existerar eller tar avstånd från dem måste vi i stället se till att de kan göra sig hörda så att arbetarna i våra egna länder får kännedom om deras kamp och kan agera solidariskt med dem.

Om vi verkligen anser att endast venezolaner kan bestämma över sin framtid då måste det innebära stöd till venezolanerna i kampen för möjligheten att göra det till realitet; dvs samma rättigheter som vi slåss för på hemmaplan. Det innebär deras rätt att välja sin egen regering – utan utländsk inblandning och valfusk.

Venezuela: ”Slutet för den bolivarianska revolutionen”

Marie Delcas [Bogotá], *Le Monde*, 3 februari 2026

Ingen hade kunnat föreställa sig det scenario som nu utspelas i Caracas. I en militär specialoperation natten mellan den 2 och 3 januari kidnappades Venezuelas president Nicolás Maduro och fördes till USA för att ställas inför rätta. Två dagar senare gav Donald Trump grönt ljus för att låta landets vice president Delcy Rodríguez, starkt förknippad med regimen, ta över styret. Varken armén eller de revolutionära miliserna har protesterat. Och nu öppnar Venezuela sin oljemarknad och fångelserna.

Befolkningen tycks bedövad av den snabba händelseutvecklingen och verkar ha valt att hålla sig hemma. Statsvetarna är förbryllade.

Är en övergång till demokrati på väg? Eller, som venezolanerna ironiskt frågar sig, är det bara en övergång till övergången? Kommer den nuvarande maktkonstellationen, som ju kontrolleras av USA, att bli bestående? Beskedet den 30 januari om allmän amnesti för politiska fångar kanske gör att en annan politisk horisont kan skönjas.

”Regimen har modifierat sig, vilket är en nödvändig men inte tillräcklig förutsättning för övergång till demokrati”, säger statsvetaren Benigno Alarcón. Historikern Margarita López Maya använder sig av en bild: ”Det fanns flera tunga kedjor på dörren till demokrati. USA:s intervention, som har stort stöd i landet, har fått dem att knäckas. Men än vet man inte om den kraftigaste dörren också kommer att öppnas.” USA:s utrikesminister Marco Rubio har lagt fram en plan i tre faser för Venezuela – stabilisering, återhämtning och övergång – utan att ange någon tidsplan.

I Venezuela är läget ”bisarrt”, säger Margarita López Maya. ”Inget är som förut och allt är likadant”, säger en medlem av oppositionen i Caracas i ett försök till analys. Det är lugnt på gatorna, en diskret ordningsmakt och de mest kända namnen inom chavismen mer synliga än någonsin på tv. ”Det går inte att säga om regimen är solid eller bara hålls på sträckbänken”, säger en medlem av oppositionen.

Bedömarna aktar sig för allt som liknar prognoser. Men de är överens om en sak: För Donald Trump verkar oljan viktigare än demokratin. USA gör ingen hemlighet av att man tänker dra fördel av att Venezuelas oljeindustri kommer på fötter igen, landet har ju världens största tillgångar av

råolja. Och Delcy Rodríguez har inget annat alternativ än att lyda, annars hotas hon av ”samma öde som Maduro, eller något än värre”. På den punkten har Donald Trump varit mer än tydlig.

”Delcy hänger på en tunn tråd”, säger analytikern Vladimir Villegas. Hon har möblerat om i högsta arméledningen och plockat in några av sina närmaste i sitt team. Samtidigt fortsätter hon att uttrycka sin solidaritet med president Nicolás Maduro och kritiserar USA emellanåt. Men tonfallet är försiktigt. ”Delcy Rodríguez måste också övertyga basen om att det revolutionära projektet förblir intakt”, säger Vladimir Villegas. Det kan bli besvärligt. Men, mot alla förväntningar verkar enheten bland chavisterna också intakt efter en månad.

USA:s intervention gav ökat hopp om frigivning av de politiska fångarna. Den 6 januari lovade regimen att släppa ”en betydande grupp”. Men frigivningarna har sedan bara skett droppvis: enligt organisationen *Foro Penal* har totalt bara 310 politiska fångar släppts, 151 bara under sista veckan i januari. Fortfarande sitter 700 inspärrade.

Mödrar och hustrur till de fängslade har under flera dagar aktiverat sig och satt upp tält utanför landets fängelser. Till sist regimen vika. Den 30 januari tillkännagav Delcy Rodríguez allmän amnesti ”för att läka såren efter de politiska konflikterna”. I samma veva utlovade hon också att Helicoide-fängelset, det enorma betongblock som också är högkvarter för säkerhetstjänsten Sebin, *Servicio bolivariano de inteligencia nacional*, ska stängas. Hundratals politiska fångar hålls där och ska också ha utsatts för tortyr.

Försvvararna av mänskliga rättigheter är belåtna över amnestin och stängningen av Helicoide, som det nu finns planer på att göra om till ”ett idrotts- och kulturcentrum”. Men man misstänker också att regimen helst vill få folk att glömma de brott som begåtts. ”Stängningen av Helicoide får inte leda till att man glömmer det som skett där”, sade människorättsaktivisten Javier Tarazona som frigivits efter fyra år i fängelse. ”Vi måste se till att fasorna inte upprepas.”

Juanita Goebertus, Amerikachef inom *Human Rights Watch*, erinrar om att ”Delcy Rodríguez roll i de kränkningar av mänskliga rättigheter som Sebin stått för är fastställd”. Hon betonar också att det ännu inte hörts något vare sig om förändring av säkerhetstjänsten eller någon upplösning av den repressiva apparaten. Det är inget som står högt på dagordningen för Trump.

”Historisk reträtt”

Venezolanerna är ivriga att få demokrati men också angelägna om att se en förändring av sina ytterst svåra levnadsvillkor. Det vet regimen om. Den 29 januari röstade nationalförsamlingen igenom en lag om oljetillgångarna som ger privata investerare möjlighet att återfå tillgången till landets enorma resurser.

Kartläggning, produktion, transporter och handel – allt detta får nu privata företag ta hand om igen. Med regeringens godkännande kan statens inblandning minskas till miniminivå. ”Den nationella kontroll av oljan som Hugo Chávez införde är nu bara att glömma. Det här är slutet för den bolivarianska revolutionen”, säger Francisco Monaldi vid Rice-universitetet i Houston, Texas.

En del är missnöjda. Kommunistpartiet i Venezuela protesterar mot ”en reträtt av historiska dimensioner” och ”den systematiska nedmonteringen av landets suveränitet över oljan”. Bedömare tror att den nya lagen ändå inte kommer att vara tillräcklig för att locka privata investerare. De kommer att vara osäkra på hur mycket regeringen ändå har att säga till om.

Donald Trump är i alla fall nöjd. Den 31 januari välkomnade han samarbetsavtalet mellan Venezuela och Indien på energiområdet. ”Indien är på väg och man kommer hellre att köpa olja av Venezuela än av Iran”, sade USA:s president till journalisterna och tillade att ”även Kina är välkommet att köpa olje”.

Donald Trump kom också in på läget för oppositionsledaren Maria Corina Machado som till allas förvåning ställts helt utanför det som pågår i Caracas nu. Machado är ju ändå symbolen för den radikala och republikanerna närstående opposition som hela tiden varit för en amerikansk militär

intervention. Den 13 januari var hon i Vita huset då hon också till Trump överlämnade det Nobels fredspris hon fått i Oslo en månad tidigare. En gest som Trump klart uppskattade men ändå inte tillräcklig för att Machado skulle vara uppe på banan igen. Tillfrågad den 31 januari av en journalist om hur han ser på Machado svarade Trump utan någon större entusiasm. ”Vi får väl göra något, kanske se till att ena de båda lägren. Machado är en bra person, men samtidigt gör också landets nuvarande ledare väldigt bra ifrån sig.”

Man ändrar inte ett vinnande lag, brukar det ju heta. Och varför då ändra ett lag som underkastar sig?

Latinamerika: Det stora schackpartiet mellan USA och Kina

Anne-Dominique Correa [Rio de Janeiro], Harold Thibault [Beijing], *Le Monde*, 8 februari 2026

Sedan två decennier har Kina ökat sitt inflytande i de flesta länderna i Latinamerika, först och främst Brasilien. Något som Trump-administrationen försöker korrigera med diplomatiska påtryckningar och direkta hot ekonomiskt och militärt.

Lördagen den 3 januari, klockan två på natten. I skydd av mörkret i Caracas, täckta av eldgivning från jaktplan, landar helikoptrar med amerikanska specialstyrkor på militärkomplexet Fort Tiuna. De amerikanska elitenheterna för sedan Venezuelas president Nicolás Maduro och hustrun Cilia Flores ombord på ett av marinens fartyg för direkt transport till USA och ett fängelse i New York.

USA:s justitiedepartement motiverar operationen med kampen mot ”narko-terrorismen”, men Washington anför också andra skäl: enligt tv-bolaget ABC har Donald Trump bett Delcy Rodríguez, utsedd till tillförordnad president i Venezuela, att bryta alla band med ett flertal länder, bl a Kina dit 75 procent av oljeexporten dittills gått. Attacken innebar också att Washington konfiskerat oljetillgångarna. Bara några timmar före attacken hade Kinas speciella sändebud för Latinamerika, Qiu Xiaomi, träffat Nicolás Maduro.

USA:s strävan att bekämpa det ökade kinesiska inflytandet i regionen var märkbart redan en månad tidigare då Trump-administrationen den 5 december 2025 publicerade sin nya nationella säkerhetsstrategi. ”Konkurrenter utanför hemisfären [dvs icke hemmahörande på den amerikanska kontinenten] har gjort stora intrång i vår hemisfär vilket varit till nackdel ekonomiskt för oss och kan komma att skada oss strategiskt i framtiden”, heter det där. ”Att låta sådana intrång ske ostört är ytterligare ett av de stora strategiska misstag USA gjort sig skyldigt till de senaste decennierna.”

Delvis avses ett Ryssland som etablerat politiska och militära vänskapsband med Venezuela. Men framför allt är det riktat mot Kina. Washington ser Beijing som sin enda riktiga konkurrent potentiellt de ekonomiska och diplomatiska resurserna att detronisera USA som stormakt nummer ett. Duellen mellan Kina och USA har redan varit ett faktum i Asien och Stilla havet. Under den andra Trump-administrationen utspelas den nu också i Latinamerika.

Och diagnosen är inte missvisande i grunden. På bara lite mer än två decennier har Kina skaffat sig en betydande plats i de flesta länderna i Latinamerika.

Ekonomisk tillväxt och höjd levnadsstandard innebär att Kinas befolkning konsumerar mer kött, bl a från grisar som uppfötts på brasiliansk soja. Numera köper Kina 75 procent av all brasiliansk sojaexport och man håller hela jordbruksregioner vid liv, exempelvis i Mato Grosso. Och då Kina svarar för lejonparten av batteriproduktionen i världen, för smartphones och elbilar, köper Kina 71 procent av Chiles export av litium och över 73 procent av det som Argentina säljer. Ambitionen att upprätthålla ekonomisk stabilitet har övertygat ledarna för de båda länderna om vikten av goda politiska relationer med Kina.

Detta ömsesidiga beroende, numera väl förankrat, där både näringsliv och politiker skulle ha mycket att förlora på en brytning med Kina, försöker USA nu kontra med diplomatiska påtryckningar, hot eller, som i Venezuela, militärt ingripande. ”Att tillgripa militärt våld eller med diplomatiska medel vrida om armen på de länderna är i sig att erkänna sin svaghet. Det är att medge att USA inte längre förmår komma tillbaka på det ekonomiska planet”, säger Francisco Urdinez, vid katolska universitetet i Chile. Han är baserad i Santiago och hans studier av Kinas planer på kontinenten får honom att dra slutsatsen att Kina ersatt USA som främsta ekonomiska partner i de flesta länder, med undantag för Mexiko där industrin är mycket nära integrerad med den närmaste grannen.

Om man ska välja startpunkten för denna utmärkta relation mellan Latinamerika och Kina får det bli år 2001. Under kalla kriget, och än mer på 1990-talet, var USA den dominerande aktören i Latinamerika med stora investeringar förstärkta av privatiseringspolitiken. USA-företag etablerade sig där inom industri, finans och olja. 2001 köpte New York-banken *Citibank* Mexikos näst största bank *Grupo Financiera Banamex-Accival* för 12,5 miljarder dollar, det största förvärvet någon finansinstitution i USA dittills gjort. ”Det var symbolen för höjdpunkten i USA:s uppsving i Latinamerika”, säger Francisco Urdinez.

Kina största fordringsägare

Men USA:s prioriteringar skulle plötsligt skifta. Efter attentaten den 11 september 2001 fokuserade George W Bush-administrationen på kampen mot terrorismen i Mellanöstern (med konflikterna i Afghanistan och Irak, uppgången för Islamiska starten ...) och i Europa på återkomsten av trycket från Ryssland. 2011 fick utmaningen från Kina Barack Obama att inleda ange ett nytt strategiskt ”nav” för USA:s utrikespolitik, nu mot Asien-Stilla havet.

2001 var också ett betydelsefullt år för Kina som då blev medlem av Världshandelsorganisationen WTO, bara två decennier efter att landet påbörjat sin ekonomiska öppning. Den starka tillväxten gjorde att Kina köpte alltmer utomlands, både för den egna konsumtionen och för att hålla igång sina fabriker. Kina var snart världens främsta exportnation.

”Jag tror inte att Kina hade någon större plan för Latinamerika. Den stora förändringen skedde när man blev medlem av WTO och sluppen gjorde att det skedde samtidigt med den omvälvning 11 september 2001 innebar i USA och att Kina då kraftigt ökade handeln med omvärlden. Kinas relationer med Latinamerika byggde mer på ekonomiskt samarbete än på några politiska baktankar”, säger Guo Jie, professor i internationella relationer vid universitetet i Beijing.

Efter finanskrisen 2008 trädde Kina också fram som stor fordringsägare. Många länder i Latinamerika styrdes då av en våg av vänsterregeringar. De var kritiskt inställda till USA-imperialismen och vände sig till kinesiska institutioner för att få lån utan samma stränga politiska villkor som det Internationella valutafonden och Världsbanken kunde erbjuda. Sedan 2005 har Kinas utvecklingsbank och Kinas export- och importbank beviljat mer än 120 miljarder dollar i lån till länder eller statliga företag i Latinamerika, enligt *Inter-American Dialogue*, en tankesmedja i Washington.

Argentina var ett land avskytt av finansmarknaderna på grund av sin benägenhet att inte betala tillbaka skulderna men i juli 2014 kunde den vänsterregering Cristina Kirchner ledde (2007-2015) tillgodoräkna sig ett stort lån på 4,7 miljarder dollar av kinesiska banker för att finansiera bygget av två dammar och en modernisering av Argentinas järnvägsnät för att förbättra transporterna av jordbruksproduktionen. ”De länder som är på uppgång har så mycket gemensamt att de måste skapa solida band av samarbete för att åstadkomma en mer rättvis, jämlik och tryggare värld”, sade Kirchner i februari 2015 i samband med ett besök i Kina.

Som en storebror

USA såg inte något omedelbart hot i närmandet mellan Kina och Latinamerika. Obama-administrationen ansåg rent av att ”konkurrensen [med Kina] inte fick bli något nollsummespel” om kontinenten, som presidentens dåvarande rådgivare Ben Rhodes uttryckte det. Med andra ord, att de båda

supermakternas intressen i regionen kunde vara till ömsesidig nytta och godtagbart för USA. ”Latinamerika har inte varit ute efter att ersätta USA med Kina, utan snarare att diversifiera sina handelsrelationer och göra sina ekonomier mindre sårbara”, säger Rebecca Ray, forskare vid *Global Development Center* vid universitetet i Boston. Hon säger också att Kina främst satsade på sektorer som Washington inte intresserade sig för. I fallet Venezuela ökade exporten av råolja till Kina särskilt efter de sanktioner Donald Trump införde 2019 mot olja från Venezuela.

USA:s nya nationella säkerhetsstrategi innebär en vändpunkt. Där tillkännager Washington en återgång till Monroe-doktrinen som motiverade USA:s interventioner i Latinamerika på 1900-talet och som ökat oron för tänkbara ingripanden för att jaga ut Kina ur regionen. ”Trump-administrationen oroar sig för att vissa kinesiska projekt eller investeringar kan komma att utnyttjas av Kina vid en eventuell konflikt med USA”, säger Margaret Myers, senior rådgivare vid *Inter-American Dialogue*.

På ansvarigt håll i USA oroar man sig för att de hamnar, järnvägar och flygplatser i Latinamerika som byggts inom ramen för ”de nya sidenvägarna” – det stora infrastrukturprogram som Kina inlett för att öka sin roll internationellt – ska kunna komma till användning militärt. Man konstaterar också att detta projekt, som 21 länder i regionen anslutit sig till, också innebär ett politiskt närmande.

USA ser heller inte med blida ögon på Kinas engagemang i känsliga sektorer som högteknologi eller som ger landet tillgång till strategiska mineralrikedomar. I februari 2017 fullbordade Argentina bygget av ett rymdobservatorium i Neuquen-provinsen i den södra delen av landet, ett projekt för satellitövervakning och finansierat av företag knutna till Kinas armé. I januari 2023 undertecknade det kinesiska konsortiet CMOC ett avtal med Bolivia om byggande av två fabriker för utvinning av litium och batteritillverkning till ett värde av 1,4 miljarder dollar.

Bara helt nyligen, den 9 oktober i fjol, invigde den kinesiska biltillverkaren BYD sin första fabrik i Sydamerika i Camaçari i delstaten Bahia i Brasilien, som världsettan på elbilar lovat omvandla till ett brasilianskt ”Silicon Valley”. Symboliskt nog ligger anläggningen i en gammal Fordfabrik.

Vad har egentligen Kina för planer i Latinamerika? Det varierar, säger Margaret Myers. ”Rent allmänt se till att den politiska atmosfären är gynnsam”. Kina vill fortsätta att sälja sina produkter i regionen och skydda sysselsättningen i de egna fabriker. Man vill också öka inköpen av naturtillgångar, råvaror och livsmedel – oumbärliga för att befolkningen kan äta och att industrin snurrar.

Kina vakar över sina intressen och etablerar sina specialiteter där – i Santiago trafikeras stadens gator av elbussar av märken som Foton, Yutong och BYD – men också i form av standardteknologi. Telekommunikationsjätten Huawei, främst när det gäller 5G, bara fortsätter att öka i Latinamerika medan man är på tillbakagång i Europa efter den amerikanska underrättelsetjänstens kampanj om de potentiella risker den kinesiska gruppen utgör. Kina vill också se till att alla de länderna samarbetar, eller i varje fall inte ägnar sig åt att motarbeta, i de politiska frågor man ser som viktiga, som Taiwans status. Men Kina har också ett politiskt budskap. Det är inte nödvändigtvis pro-kinesiskt, det handlar inte om att olika länder ska sjunga lovsånger till det kinesiska kommunistpartiet (KKP). Mer subtilt uppmuntrar Kina gemensamma teman mellan sig själv och andra länder, som multilateralism och att det Globala Syd ska kunna göra sig hört efter att ha dominerats av Väst.

Det är något som kan passa var och en, utan att direkt hamna i konflikt med andra samarbetspartners, inklusive USA. Men om det upprepas av den ena regeringen efter den andra tillsammans med företrädare för Kina kan det framstå som ett alternativ till USA och visa att det finns en annan glöd bland de länder som emellanåt går under namnet det Globala Syd, där Kina gärna framställer sig som en storebror i kraft av sin styrka och sina ekonomiska framgångar.

Länderna i regionen ställs alltmer inför ett val. I början av februari i fjol lyckades USA:s utrikesminister Marco Rubio övertyga Panamas president José Raul Mulino om att hans länd skulle lämna ”de nya sidenvägarna”. På den sociala medieplattformen X talade han om risken iför att ”KKP

skulle öka kontrollen över området kring Panamakanalen”. De båda stora hamnar som är belägna längst ut på båda ändar av denna för världshandeln så strategiskt viktiga transportled – Cristobal vid Stilla havet i väster och Balboa vid Karibiska havet i öster – har i nära trettio år förvaltats av CK Hutchison, ett konglomerat i Hongkong. Men i en dom av Panamas högsta domstol den 29 januari avbryts de kontraktet med hänvisning till att anbudsgivningen inte gått rätt till. En seger för Trump-administrationen.

Tillmötesgå lokala behov

Den 22 september 2025 anförtrorde Perus ex-president Dina Boluarte pressen att Donald Trump också uttryckt sitt missnöje med den stora hamnen Chancay i Peru. Den hade invigts i november 2024 i samband med statsbesöket av Kinas president Xi Jinping och ägs till 60 procent av det kinesiska företaget Cosco, en statlig jätte på maritim godstrafik, och ett av huvudprojekten inom ”de nya sidenvägarna”. ”Det innebär ett nytt kapitel i relationerna mellan Latinamerika och Kina då det möjliggör direkta förbindelser mellan regionen och Asien”, säger Omar Narrea, forskare vid Centrum för studier av Kina och Asien-Stilla havet vid Stilla havs-universitetet i Lima.

Hamnen illustrerar också framför allt den roll lokala behov spelar: det kommer att bli svårt för Washington att försöka hindra projektet med diplomatiska påtryckningar med tanke på dess betydelse ekonomiskt för Peru. Inledningsvis bars hamnprojektet upp av Volcan, en lokal peruansk grupp inom gruvbranschen, som ville öka exporten av råvaror som koppar. Då hittade man möjligheter till finansiering via statliga kinesiska företag när västliga aktörer inte velat ställa upp. Sedan dröjde det inte förrän Kina kom på det lämpliga i att inränga projektet i ”de nya sidenvägarna”.

En del länder låter sig inte skrämmas av USA:s nya attityd. Colombias vänsterpresident Gustavo Petro hade också några månader senare bestämt sig för att ansluta sig till ”de nya sidenvägarna” efter att Donald Trump hotat med strafffullar sedan Petro vägrat att ta emot migranter som USA-administrationen utvisat.

I Brasilien, det största landet i regionen, verkar Trumps hot till och med få motsatt effekt. ”Det rådande geopolitiska läget stärker Brasiliens vilja att öka samarbetet med ett stort antal länder, i Latinamerika, med Brics och så vidare”, skrev Celso Amorim, utrikespolitisk rådgivare till president Luiz Inacio Lula da Silva, i en artikel i veckotidningen *The Economist* den 19 januari. ”Vi tänker inte underkasta oss några hegemoniska planer”, sade Lula än mer direkt i en artikel i *New York Times* den 18 januari med rubriken: ”Denna hemisfär tillhör oss alla”. ”Donald Trump gör mer än någon annan för att hjälpa kineserna att framstå som ett alternativ. De borde kalla honom Kamrat Trump”, säger en diplomat från regionen ironiskt.

Brasiliens president tvekar inte att öppet affischera sin nära relation med Xi. Och även om det skulle ske ett maktskifte i Brasilien efter presidentvalet i oktober väntas det inte påverka denna dynamik. ”Det är uteslutet att Brasilien skulle minska sina handelsrelationer med Kina”, säger Ana Saggiore García, professor i internationella relationer vid katolska universitetet i Rio de Janeiro. Hon erinrar om att ex-presidenten Jair Bolsonaro (2019-2022), som ändå anses stå nära Donald Trump, aldrig minskade utbytet med Kina, trots sina fientliga retorik mot Beijing. ”Den brasilianska högerens väljarbas består av agro-business och den är beroende av Kina”, säger hon.

På samma sätt verkar Argentinas Javier Milei, ”den president jag gillar mest” som Trump uttryckt det, kvickt ha glömt löftena om att avbryta handelsutbytet med ”kommunisterna” i Kina – som han till och med betecknade som ”mördare” under valkampanjen 2023 och som han svurit på att aldrig göra upp med. Den 22 januari, på världsekonomiskt forum i Davos, var det ingen mindre än Argentinas president som slog fast att ”Kina är en utmärkt handelspartner”. ”Med tanke på Kinas betydelse globalt är det förståeligt att jag måste handla med Kina” sade Milei för att rättfärdiga sig.

Ibland måste även de mest hårdföra ge vika för pragmatismen.

Översättning: Björn Erik Rosin

Lästips

Allmänt om den nya amerikanska säkerhetsstrategin:

Michael Pröbsting: [Trumps nya Nationella säkerhetsstrategi – USA-imperialismens plan på en multipolär värld](#)

Latinamerika och Kina:

[Trump ökar trycket på Latinamerika](#). Artikelsamling (slutet av oktober 2025)

[Dagens Kina – utvecklad kapitalism och USA:s främsta rival](#) Artikelsamling (1/12)

[USA, Europa och Latinamerika](#) Artikelsamling (18/12)

[Trump på krigsstigen: Venezuela](#). Artikelsamling (9/1 2026)

[USA, Venezuela och Latinamerika](#). Artikelsamling (15/1)

[Luis Bonilla-Molina: Venezuela: eftermäle till en revolution? Efter USA:s aggression](#) (26/1)

[Bean Anderson: Slut på undanflykter. Trumps angrepp på Venezuela](#) (26/1)

Eric Toussaint & Cyn Huang: [Kina–USA: Asymmetrisk rivalitet ur historiskt och internationalistiskt perspektiv](#)